

Navodilo za delo – slovenščina – 9. razred – 24. 3. 2020

Pozdravljeni, danes nadaljujemo z ločili.

Postavljanje vejice je zelo zahtevno, obstajajo pa tudi druga ločila, ki jih že poznamo, (končna in nekončna).

Kakšna čustva izražajo naši »smeškoti«? Razmislite.

Ups, upam, da se nisem preveč poglobljal v ločila, celo na teh »smeškotih« jih vidim.

Jih opazite tudi vi?

In kaj so ločila?

Slovar nam razloži, da je **ločilo** *grafično znamenje za členitev pisanega besedila, besed.*

Zdaj jih ni težko prepoznati: pika ., oklepaj (, zaklepaj), narekovaja “”.

In črtice, dve manjši, ena daljša? Gre tudi tu za ločila? Odgovor je da.

Daljša črtica je **pomišljaj**.

Krajša črtica je **vezaj**.

Za danes še malo teorije in reševanje nalog v DZ.

V zvezek napišite naslov:

Raba vezaja in pomišljaja

Prepišite definicijo.

Vezej in **pomišljaj** sta si po videzu precej podobna (pomišljaj je daljša, vezaj pa krajša črtica), vendar se bistveno razlikujeta v pomenu.

Zdaj preberite definiciji za rabo vezaja in pomišljaja, DZ, stran 138, 139.

Vezej skoraj vedno rabimo **stično** (to pomeni, da pred njim in za njim ne pišemo presledka).

Pišemo ga, kadar:

- **besedo sestavimo iz dveh enakovrednih delov**, ki bi ju sicer lahko povezali z *in* (npr. *Avstro-Ogrska, slovensko-angleški slovar*),
- **je prvi del besede številka, samostojna črka ali kratica** (npr. *C-vitamin, 110-letnica, 90-minutni, 9. a-razred*),
- **sklanjamo kratice**, ki se končajo na soglasnik (npr. *MPZ-ja, OZN-u*; te kratice lahko sklanjamo tudi brez končnic).

Pomišljaj rabimo **stično** ali **nestično**.

Stični pomišljaj rabimo:

- namesto predlogov **od ... do ...**

Oglej si primera:

Proga Dunaj–Trst je bila odprta leta 1841. (To pomeni: Proga od Dunaja do Trsta je bila odprta leta 1841.)

Obratovalni čas 8–16. (V pomenu: Obratovalni čas je od 8. do 16. ure.)

Nestični pomišljaj rabimo:

- namesto glagola **biti**,
- na začetku odstavka, ko zaznamuje **alinejo** ali **uvaja dobesedni navedek**.

Oglej si primere:

Mladost – norost. (To pomeni: Mladost je norost.)

Naši rokometiši – evropski zmagovalci. (V pomenu: Naši rokometiši so evropski zmagovalci.)

Za malico bo:

– kruh,	– Kdaj zjutraj odrineš?
– salama,	– Ob petih.
– jabolko,	– Rabiš še kaj za na pot?
– sok.	– Hvala, ničesar ne potrebujem.

Vejice na koncu vrstic pri alinejnem naštevanju niso obvezne. Če se zanje odločimo, je na koncu naštevanja treba napisati piko. Če vejic ni, tudi pike ne sme biti.

Dvodelni nestični pomišljaj rabimo:
• **za označitev vrinjenega dela povedi.**

Oglej si primer:

Matjaž – to je naš novi sošolec – je na našo šolo prišel pred enim mesecem.

Veselo na delo; iz teorije na prakso.

Rešite naloge v DZ; od strani 138 do 140.

Učitelji slovenščine vam želimo lep in ustvarjalen dan.

Bodite zdravi. Si jutri pišemo.